

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов
Кафедра англійської філології

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: **ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У
СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ КУРСІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ЧЕРЕЗ ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ**

Студентки ступеня вищої освіти МАГІСТРА

Галузі знань 0203 Гуманітарні науки

Спеціальності 8.02030302 Мова та література
(англійська)

Афієнко Аліни Анатоліївни

Науковий керівник:

доцент, кандидат педагогічних наук
Авксентьєва Т.А.

м. Вінниця – 2016 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ.....	7
1.1. Структура та сутність міжкультурної компетенції.....	7
1.2. Інтернет-ресурси як допоміжний засіб формування міжкультурної компетенції студентів мовних спеціальностей	19
1.3. Види інтернет-ресурсів для формування міжкультурної компетенції.....	27
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	36
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ІНТЕРЕТ-РЕСУРСІВ.....	38
2.1. Система вправ для формування міжкультурної компетенції студентів на базі освітніх сайтів TED Talks та British Council.....	38
2.2. Експериментальна перевірка ефективності використання освітніх інтернет-ресурсів у формуванні міжкультурної компетенції студентів.....	70
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	79
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	80
РЕЗЮМЕ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84
ДОДАТКИ.....	93

ВСТУП

Актуальність дослідження. Зовнішня та внутрішня політика України, спрямована на приєднання до світової спільноти, сприяє розширенню контактів з людьми, які належать до різних мов та культур. Для поглиблення процесів інтеграції важливим є опанування мов для міжкультурного спілкування з метою взаєморозуміння, толерантності та взаємоповаги. Сьогодні культура країни, мова якої вивчається являється частиною змісту навчання та одним із основних компонентів іншомовної комунікативної компетенції. У зв'язку з цим визначається новий напрям у навчанні іноземної мови студентів мовних спеціальностей, який орієнтовано на формування їх міжкультурної компетенції.

У навчальних закладах інтенсивно відбуваються зміни, які пов'язані з формуванням у студентів не лише теоретичних знань, а також практичних навичок та умінь, тобто відбувається підготовка студентів до їх реальної діяльності поза стінами навчального закладу. Так як сучасне навчання ІМ відбувається в умовах інтенсивного спілкування та співпраці між країнами і людьми з різними мовами та культурними традиціями, то і навчання іноземної мови у навчальних закладах передбачає розвиток здатності студентів використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу. Це є поштовхом до використання нових методів у навчанні іноземної мови, які передбачають активний розвиток міжкультурної компетенції. В умовах розвитку сучасних технологій одним із таких засобів являються інтернет-ресурси, які надають вагому допомогу у досягненні поставлених цілей, мотивують студентів до вивчення іноземної мови та сприяють формуванню міжкультурної компетенції шляхом встановлення міжкультурних зв'язків у віртуальному просторі.

Педагогічні, психологічні і методичні аспекти формування міжкультурної комунікативної компетенції було достатньо широко висвітлено в науково-педагогічній літературі такими науковцями як Г. В. Єлізарова, Б. Н. Беляєв, Н. О. Бизова, Т. І. Олійник, Е. Г. Євдокимова, Н. Ф.

Бориско, Т. В. Тарасенко, Н. Ю. Іщук, Ю. А. Коваленко, А. Г. Кушніренко, К. Кнарр та інші. Проте ми вважаємо, що незважаючи на велику кількість праць, присвячених дослідженню формування міжкультурної компетенції, не вистачає точних даних та рекомендацій щодо шляхів формування міжкультурної компетенції у студентів мовних спеціальностей через використання інтернет-ресурсів.

Отже, є підстави вважати, що проведені до цього часу дослідження формування міжкультурної компетенції не вичерпують всієї проблематики даного питання, що зумовлює **актуальність** даної роботи.

Об'єктом дослідження є процес формування міжкультурної компетенції студентів молодших курсів мовних спеціальностей.

Предметом дослідження є зміст і комплекс вправ для формування міжкультурної компетенції студентів молодших курсів мовних спеціальностей через використання інтернет-ресурсів.

Метою даної роботи є теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність запропонованої методики та комплексу вправ для формування міжкультурної компетенції студентів мовних спеціальностей.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати наступні **завдання**:

- 1) проаналізувати суть та різні визначення поняття міжкультурної компетенції;
- 2) дослідити існуючі методи формування міжкультурної компетенції;
- 3) з'ясувати переваги використання інтернет-ресурсів у навчанні міжкультурної компетенції;
- 4) класифікувати сучасні інтернет-ресурси, що можуть бути використані для розвитку міжкультурної компетенції;
- 5) розробити комплекс вправ для формування міжкультурної компетенції через використання інтернет-ресурсів;

Для досягнення поставлених у роботі завдань використовувалися різні **методи дослідження**:

– метод теоретичного аналізу, який полягає в ознайомленні з науковою літературою та її конструктивному аналізі, що надав можливість чітко визначити поняття міжкультурної компетенції та її значення у навчанні іноземної мови;

– метод наукового спостереження та лінгвометодичного аналізу, застосування яких дало змогу провести збір інтернет-технологій, для формування міжкультурної компетенції.

Наукова новизна і теретичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в ньому уперше здійснено комплексний аналіз навчальних інтернет-ресурсів, обґрунтовано доцільність використання сучасних інтернет-технологій у формуванні міжкультурної компетенції як важливого компонента професійної компетентності вчителя іноземної мови.

Практична цінність роботи визначається тим, що розроблена система вправ та методика застосування інтернет-ресурсів у процесі навчання іноземної мови, зокрема формуванні міжкультурної компетенції, можуть бути застосованими на практичних заняттях з англійської мови, а також на лекційних та семінарських заняттях з методики навчання іноземних мов.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження обговорювалися та були схвалені на студентській науковій Інтернет-конференції «Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури» (м. Вінниця, 21 грудня 2015 р.), XIV міжнародній студентській Інтернет-конференції «МОВА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА: Інтеграційні тенденції в сучасному світі» (м. Вінниця, 17-18 березня 2016 р.), Всеукраїнській науково-теоретичній конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі» (м. Вінниця, 14 квітня 2016 р.) та звітній конференції викладачів та студентів факультету іноземних мов «Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі та школі» (м. Вінниця, 20 квітня 2016 р.).

Публікації за темою дослідження. Основні положення та висновки

дослідження знайшли відображення у 4 публікаціях.

Структура й обсяг роботи. Дана робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, резюме, списку використаної літератури (91 найменувань) та додатків. Загальний обсяг – 114 сторінок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авдеева М.В. Межкультурная коммуникативная компетентность сотрудников органов внутренних дел в сфере международного сотрудничества: диссертация. канд. психол. наук: 19.00.05 / Маргарита Валерьевна Авдеева. —М., 2007. — 276 с.
2. Андреев В.И. Педагогика творческого саморазвития / В. И. Андреев. —Казань: Изд-во Казанского университета. — 2011. – 318 с.
3. Артемьева Л. В. Использование мультимедийных средств в обучении иностранным языкам / Л. В. Артемьева. – М., 2010. – 215 с.
4. Афієнко А. А. Методика використання інтернет-ресурсів у формуванні міжкультурної компетенції / А.А. Афієнко // Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі та школі: тези доповідей та повідомлень наукової конференції викладачів та студентів факультету іноземних мов; випуск 20 [20 квітня 2016 р.] / гол. ред.: Ямчинська Т.І.; - Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2016. – С. 29-31.
5. Афієнко А.А. Новітні інтернет-технології як ефективний засіб формування міжкультурної компетенції / А.А. Афієнко // Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [14 квітня 2016 р.] / Гол. ред. Т.І. Ямчинська. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2016. – С. 185-189.
6. Афієнко А.А. Роль міжкультурної компетенції у навчанні студентів мовних спеціальностей / А.А. Афієнко // Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури: тези доповідей та повідомлень наукової інтернет-конференції студентів; випуск 1 [21 грудня 2015р.] / гол. ред.: Ямчинська Т.І.; - Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 142.
7. Афієнко А.А. Роль інтернет-ресурсів у формуванні міжкультурної компетенції у студентів мовних спеціальностей / А.А. Афієнко //

- Мова, освіта, культура: Інтеграційні тенденції в сучасному світі. Матеріали XIV міжнародної студентської інтернет-конференції [17-18 березня 2016 р.] / Гол. ред. Ямчинська Т.І. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер». – 2016. – С. 128-130.
8. Бовтенко М. А. Компьютерная лингводидактика / М. А. Бовтенко. – М.: Флинта ; Наука. — 2009. — 216 с.
  9. Балыхина Т.М. Информатизация обучения языкам: становление компьютерной лингводидактики / Т.М. Балыхина, А.Д. Гарцов // Высшее образование сегодня. – 2005. – №10. – С.32.
  10. Барышников Н.В. Параметры обучения межкультурной коммуникации в средней школе / Н.В.Барышников. – 2002. – № 2. – С.17-22.
  11. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф.С.Бацевич. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 340 с.
  12. Бордюк Л. В., Бордюк А. В. Суть поняття компетенція в теорії міжкультурної комунікації / Бордюк Л. В., Бордюк А. В. // Проблеми української термінології. — 2009. — № 648. — С. 53—55.
  13. Бориско Н.Ф. Общевропейские компетенции владения иностранным языком: изучение, обучение, оценка. Анализ некоторых аспектов / Н. Ф. Бориско // Иноземні мови. – 2009. – № 4. – С. 10-16.
  14. Верещагин Е.М. Язык и культура / Е.М.Верещагин, В.Г.Костомаров. – М.. —1993. – 254 с.
  15. Воробьев В.В. Общее и специфическое в лингвострановедении и лингвокультуроведении / В. В. Воробьев // Слово и текст в диалоге культур. – М., 2000. – 342 с.
  16. Горіна Ж.Д. Аксіологічні аспекти міжкультурно-комунікативної компетентності/ Ж.Д Горіна// Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. Журнал. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка. – 2009. – № 1 – 340 с.
  17. Гринкевич Т. Personality in multicultural society / Т. Гринкевич // Иноземні мови в навчальних закладах. – 2006. – № 2. – С. 102-105.

18. Гришкова Р.О. Соціокультурний компонент у навчанні іноземної мови/ Р. О. Гришкова // Вересень. — 2002. — № 1. — С.18 - 22.
19. Гришкова Р.О. Шляхи впровадження нових методичних принципів навчання іноземної мови/ Р. О. Гришкова // Вересень. —2003. — № 2. — С. 51 - 57.
20. Грушевицкая Т.Г. Основы межкультурной коммуникации: учебник для вузов / Т.Г. Грушевицкая, В.Д. Попков, А.П. Садохин; под ред. А.П. Садохина. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 352 с.
21. Гудков Д.Б. Теория и практика межкультурной коммуникации / Д.Б.Гудков. – М.: Русский язык, 2002. – 272 с.
22. Гурмаза В.В. Роль міжкультурного аспекту у викладанні іноземної мови/ В.В. Гурмаза// Підвищення рівня науково-дослідної діяльності обдарованої молоді: наук.-практ. семінар: квіт. 2007р.: тези доп. – Миколаїв: МДАУ. —2007. — С. 32-33.
23. Елизарова Г.В. Формирование межкультурной компетенции студентов в процессе обучения иноязычному общению: Дис. ... докт. пед. наук: 13. 02. – СПб.. —2001. – 371 с.
24. Іщук Н. Ю. Мультимедійні технології у викладанні англійської мови // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / Н. Ю. Іщук. – Вінниця : ДОВ Вінниця, 2000. – С. 159–170.
25. Кизлякова Е. С. Внедрение новейших информационных технологий в обучение иностранным языкам / Е. С. Кизлякова. – С.-П. — 2010. – 178 с.
26. Коваленко О. Політика та практика викладання в умовах соціокультурного розмаїття / О. Коваленко // Іноземні мови в навчальних закладах. 2006. – № 5. – С. 10-12.
27. Коваленко Ю.А. Використання інформаційних технологій у навчанні іноземної мови/ Ю.А. Коваленко // Іноземні мови. – 1999. – № 4. – С. 37-41.

28. Корочкина М. Г. Формирование межкультурной компетенции в техническом университете (Английский язык) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 “Теория и методика обучения и воспитания” / М. Г. Корочкина. – Таганрог, 2000. – 178 с..
29. Кушніренко А.Г., Леонов А.Г. Що таке Інтернет? Інформаційні і комунікаційні технології в освіті / А.Г. Кушніренко, А.Г. Леонов // Інформатика і освіта. – К., 1998. – № 5. – С. 7–15.
30. Леонтович О.А. Модернізація забезпечення і методів іншомовного навчання як пріоритетну направлення у умовах безперервного мовної освіти / О.А. Леонтович - Волгоград: Зміна, 2003. – 152с.
31. Леонтович О.А. Россия и США: Введение в межкультурную коммуникацию: [Учеб. пособие] / О.А. Леонтович. – Волгоград: Перемена, 2003. – С.50.
32. Литневская Е.И., Бакланова А.П. Психолингвистические особенности Интернета и некоторые языковые особенности чата как исконного сетевого жанра / Е.И. Литневская, А.П. Бакланова // Вестник Московского Университета. Сер 9. Филология, –2005. – № 6 – С. 46-49.
33. М’язова І.Ю. Особливості тлумачення поняття «міжкультурна комунікація» / І. Ю. М’язова // Філософські проблеми гуманітарних наук. – 2006. – № 8. – С. 108–113.
34. Маслова В.А. Лингвокультурология / В. А. Маслова – М.: Издательский центр “Академия”, 2001. – 208 с.
35. Машбиць Ю. Нові інформаційні технології навчання / Ю. Машбиць // Педагогічна газета. – 2008. – листопад (№ 11). – С. 3-8.
36. Москалева И. С. Использование компьютерных технологий для профессиональной подготовки учителей иностранного языка / И. С. Москалева, С. К. Голубева // Иностранные языки в школе. – 2005. – № 1. – С. 83-87.

37. Ніколаєва С. Ю. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : Курс лекцій (схеми і таблиці) [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2011. – 338 с.
38. Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. / С.Ю. Ніколаєва та ін. – Підручник. – 2-ге вид., випр. і перероб. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
39. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пос. / [Под ред. Е. С. Полат]. – М. : Издательский центр «Академия», 2010. – 272 с.
40. Подопригорова Л. А. Использование Интернета в обучении иностранным языкам / Л. А. Подопригорова // Иностранные языки в школе. – 2010. – 178 с.
41. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е.И. Пассов. – М.: Просвещение. — 1991. – 95 с.
42. Плеханова Т. Ф. Текст как диалог / Т. Ф. Плеханова. – Мн.: – МГЛУ. – 2002. – 253 с.
43. Плужник И.Л. Формирование межкультурной коммуникативной компетенции студентов гуманитарного профиля в процессе профессиональной подготовки: дис... д-ра пед. наук: спец. 13.00.01–общая педагогика, история педагогики и образования / Ирина Ленаровна Плужник. – Тюмень, 2003.– 335 с.
44. Полат Е.С. Интернет на уроках иностранного языка / Е.С. Полат // Иностранные языки в школе. – М., 2001. – № 2. – С. 12–18.
45. Полякова Т.Ю. “Английский язык для диалога с компьютером” / Т. Ю. Полякова. — М.: Высшая школа, 1997. – 198 с.
46. Потапова Р.К. Новые информационные технологии и лингвистика / Р.К. Потапова. – М.: Комкнига, 2005. – 368 с.

47. Раицкая Л.К. Использование Интернета в обучении английскому языку в высшей школе / Л.К. Раицкая // Филологические науки в МГИМО : сборник науч. трудов. № 18 (33). – М. : МГИМО-Университет, 2004. – С. 112-116.
48. Русанівський В.М. Мова в системі культурних цінностей / В. М. Русанівський // Мовознавство. – 1987. – № 5. – С. 3-8.
49. Рябов Г.П. Межкультурная коммуникация в политике, экономике, образовании, юриспруденции/ Г.П. Рябов, В. Зусман, А.Фролов// Межкультурная коммуникация: Учебное пособие.– Нижний Новгород. —2001. – 320 с.
50. Садохин А. П. Межкультурная компетенция и компетентность в современной коммуникации / Садохин А. П. // Общественные науки и современность — 2008. — № 3. — С. 156-166.
51. Садохин А.П. Межкультурная коммуникация / А.П. Садохин// Учебное пособие. - М.: Альфа-М; ИНФРА-М. —2009. — 288 с.
52. Ситдикова І. Комп'ютер поспішає на допомогу / І. Ситдикова // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2009. – № 1. – С. 116-119.
53. Сковронек Б. Освітняни про мову і культуру / Б. Сковронек // Науково-публіцистичний журнал-дайджест. – 2002. – № 10 (44). – С. 61.
54. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам/ Е.Н. Соловова. – М.: Просвещение. —2003. — 239с.
55. Соловова О.Н. Методика навчання іноземних мов. Базовий курс лекцій: Посібник для студентів пед. вузів та вчителів / О.Н. Соловова - М.: Просвітництво, 2002. – 321 с.
56. Сысоев П.В. Язык и культура: в поисках нового направления в преподавании культуры страны изучаемого языка / П.В. Сысоев // Иностр. яз. в школе. – 2001. – № 4. – С. 12– 14.
57. Тарасенко Т.В. Інтеркультурне спілкування в процесі професійної підготовки вчителів англійської мови / Т. В. Тарасенко. — Нові виміри сучасного світу: Збірник матеріалів V Міжнародної наукової інтернет-

- конференції 23 листопада – 15 грудня 2009 р. – Мелітополь: МДПУ, 2010. – 132 с.
58. Тер–Минасова С.Г. Язык и межкультурная коммуникация / С.Г.Тер–Минасова. – М.: Русский язык, 2000. – 317 с.
59. Токменко О. Інформаційні технології у викладанні іноземних мов: сьогодні і скрізь віки / О. Токменко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2011. – № 2. – С. 98–100.
60. Федоренко Ю. П. Формування комунікативної компетенції в процесі вивчення іноземної мови : дис. канд. пед. наук : 13.00.09 / Федоренко Юлія Петрівна. – Полтава. — 2010. – 212 с.
61. Фролова О.А. Формирование межкультурной компетенции студентов высших учебных заведений экономического профиля в современных условиях: дис... канд.пед. наук: 13.00.01. – М., 2003. – 297с.
62. Фурманова В.П. Межкультурная коммуникация и культурно-языковая прагматика в теории и практике преподавания иностранных языков: языковой вуз: дис. ... д-ра пед. наук. 13.00.02 “Теория и методика обучения и воспитания” / В.П. Фурманова. – М., 1994. – 475 с.
63. Цесарский Л.Д. Использование технических средств в преподавании иностранных языков / Л. Д. Цесарский. – М., 1966 г.
64. Шейлз, Джо. Коммуникативность в обучении современным языкам. – М.: Совет по культурному Сотрудничеству; Совет Европы Пресс, 1995.
65. Шубин Е. П. Языковая коммуникация и обучение иностранным языкам / Евгений Павлович Шубин. – М.: Просвещение, 1972. – 350 с.
66. Яковлева Л.Н. Межкультурная коммуникация как основа обучения второму иностранному языку / Л.Н. Яковлева // ИЯШ, 2001. – № 6. – С. 4-7.
67. Brand Klaus, Communicative Language Teaching In Action: Putting Principles to Work. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall, 2007.

68. Byram M., Zarate G. Definitions, objectives and assessment of socio-cultural competence / Sociocultural competence in language learning teaching. – Strasbourg: Council of Europe, 1997. – P. 9-43.
69. Canale M. Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing / M.Canale, M.Swain. – AppliedLinguistics 1, 1980. – P.1-47
70. Curriculum for English language development for years one to four in universities and institutes [Text] : draft 2 / S. J. Nikolajeva [a. o.] ; ed. A. Wareham; Kyiv state linguistic university, Kharkiv state pedagogical university, Horlivka state pedagogical institute for foreign languages. –Kiev : The British Council. — 2011. – 248 p.
71. Education and Society Today / Ed. by Harnett and Naich. - N.-Y. 1986.
72. GudykunstW. Communication with strangers: Anapproach to intercultural communication / W. Gudykunst, Y. Y. Kim. – Boston : McGrawHill, 1997. – 112 p.
73. Hymes, D. On Communicative Competence / D. Hymes; in J. B. Pride and J. Holmes (eds.). – New York: Harmondsworth: Penguin, 1972. – P. 269–293. 2. Canale, M. Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing /M. Canale, M. Swaine // Applied Linguistics. – 1980. – № 1. – P. 47–54.
74. Joseph Sheils. Multilingualism and new learning environment. European year of languages 2001. Conference. Council of Europe. – Strasbourg, 2001
75. KimY. Intercultural Communication Competence: ASystems-Theoretic View. / Y. Kim // Cross- cultural Interpersonal Communication. – Newsbury Park: Sage, 1991 – P. 259-275.
76. Knapp K. Interkulturelle Kommunikation / K. Knapp, Potthoff A. Knapp // Zeitschrift fur Fremdsprachenforschung. – 1990. – № 1.– P. 62-93.
77. Müller-Hartmann A. The role of tasks in promoting intercultural learning in electronic learning networks // Language Learning & Technology. 2000. № 4 (2). P. 129–147.

78. Oliynyk T.I. Raising cross-cultural awareness through English language teaching/ T.I. Oliynyk // Іноземні мови. – 2008. – № 4. – С. 29-32.
79. Werner A., Harężlak K. XML Data Access via MOODLE Platform / Methodologies, Tools and New Developments for E-Learning. – Croatia : InTech, 2012. – 332 s.
80. Wierzbicka A. Emotions Across Languages and Cultures. Diversity and Universals / A. Wierzbicka – Cambridge University Press, 1999. –241 p.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

81. Сысоев, П.В., Апальков В. Г. Формування міжкультурної компетенції учнів засобами електронно-почтової групи. [Електронний ресурс] - www.lib.tsu.ru/mminfo/000349304/.../05-102.pdf
82. Стрикун О.С. Навчання іноземній мові шляхом використання мультимедійних технологій. http://www.rusnauka.com/14.NTP_2007/Pedagogica/21872.doc.htm
83. Артеменко Т.М. Деякі проблеми навчання ефективного спілкування іноземною мовою [Електронний ресурс] / Т.М. Артеменко, І.П.Ліпко// Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки : збірник наукових статей. - Харків: 2009. — №14. — С. 32-39
84. Graddol D. English Next [Електронний ресурс] / March, 2007. British Council, free online/www.britishcouncil.org/learning-research-english-next.htm
85. Теоретично-методологічні основи використання інтерактивних технологій у вивченні іноземних мов [Електронний ресурс]/ Впровадження нових технологій та наукових розробок у викладанні іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах України: Збірник статей. – Запоріжжя: «Прем'єр», 2002. – 102 с. – Режим доступу: <http://refdb.ru/look/1281409.html>

86. Елизарова Г. В. Формирование межкультурной компетенции студентов в процессе обучения иноязычному общению [Электронный ресурс] : дис. на соискание ученой степени д-ра пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания» / Г. В. Елизарова – СПб., 2001. – 317 с. – Режим доступа : <http://www.dissercat.com/content/formirovaniemezhkulturnoi-kompetentsii-studentov-vprotsesse-obucheniya-inoazychnomu-obshc>
87. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

88. Google Classroom. [Electronic Source].URL: <http://classroom.google.com/>.
89. TotalEnglish.[ElectronicSource].URL:<http://product.pearsonelt.com/newtotalenglish/>.
90. British Council: <http://www.britishcouncil.org.ua>.
91. TED Talks Education: <https://www.ted.com>.

